

JUSTIITSMINISTEERIUM

Konkurentsiamet
info@konkurentsiamet.ee

Teie 23.08.2024
Meie 05.10.2024

nr 12-1/2024-019-1
nr 2-6/24-6234-2

Vastus selgitustaotlusele

Lp Signe Viimsalu

Täname Teid pöördumise eest. Palusite Justiitsministeeriumilt selgitust, kes otsustab ja maksab pankrotihalduri tasu varatute juriidiliste isikute pankrotimenetluses, millal see toimub, millisel õiguslikul alusel ja millise protseduuri kaudu.

Pankrotihalduril on õigus saada oma töö eest tasu ja see peab katma ka tema üldkulud. Tasu määrab kohus ja selle väljamaksmine toimub menetluse lõppedes (PankrS § 65 lg 1). Halduri tasu allub kohtu järelevalvele. Üldjuhul makstakse halduri tasu pankrotivarast või pankrotimenetluse kulude katteks deponeeritud summast.

Pankrotihaldur esitab enne võlausaldajate üldkoosolekut oma tasu ja menetluskulude kalkulatsiooni kohtule ja võlausaldajate üldkoosolekule (PankrS § 66¹ lg 1). Kui pankrotimenetlus on algatatud avaliku uurimisena, siis haldur esitab kalkulatsiooni maksejõuetuse teenistusele (PankrS § 192¹² lg 2). Maksejõuetuse teenistus saab võlausaldaja asemel esitada arvamuse ja ettepanekuid halduri koostatava kalkulatsiooni kohta (PankrS § 192¹² lg 3).

Pankrotimenetluse ajal määrab kohus haldurile esialgse tasu, kui haldur seda palub ja on ära kuulatud pankrotitoimkonna arvamus. See tasu arvestatakse hiljem lõpliku tasu hulka (PankrS § 65 lg 3). Kui pankrotimenetlus on algatatud avaliku uurimisena, siis esitab arvamuse halduri esialgse tasu kohta maksejõuetuse teenistus (PankrS § 192¹² lg 2).

Kui juriidilisest isikust võlgniku pankrotimenetlus kestab üle kuue kuu ja selleks on vahendeid, peab kohus määrama haldurile esialgse tasu, mis ei tohi ületada poolt eelarvestatud halduri tasust (PankrS § 65 lg 3).

Pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu [seletuskirja](#) (edaspidi seletuskiri) kohaselt esialgse tasu maksmine on põhjendatud juhtudel, kui pankrotimenetlus on niivõrd mahukas, et võtab halduri tööajast kaaluka osa, mistõttu ei saa mõistlikult eeldada, et haldur teenib oma sissetulekut ka kusagil mujal vms, ning menetluses on olemas vahendid esialgse tasu maksmiseks (seletuskiri lk 98).

Tavamenetluses, kui võlgnikul puuduvad vahendid pankrotihaldurile esialgse tasu määramiseks, siis kohus esialgset tasu haldurile ei määra. Haldurile määratakse tasu pankrotimenetluse lõppedes. Pankrotimenetluse läbiviimisel avaliku uurimisena tekkinud kulud kantakse Konkurentsiameti eelarves maksejõuetuse teenistusele ettenähtud vahenditest ning hüvitatakse riigieelarvesse vastavalt PankrS § 146 lg 1 p-s 4 ja § 150 lg 1 p-s 7 sätestatule (PankrS § 192⁷ lg 1).

Seletuskirja kohaselt katab maksejõuetuse teenistus avaliku uurimise korras läbiviidava pankrotimenetluse kulud, sealhulgas halduri tasu, ning tal on õigus need kulud tagasi nõuda, kui pankrotivarasse tekib vara (nt tagasivõitmiste kaudu), mille arvelt on võimalik menetluskulusid katta. Avaliku uurimise puhul võib teenistuse tehtavaid kulutusi võrrelda deposiidina menetluskulude katteks makstud summaga. Seega oleks teenistusel õigus need kulutused tagasi saada täies ulatuses pankrotimenetluse kulude arvelt, nagu näeb ette PankrS § 146 (lk 149).

Kokkuvõtvalt. Avaliku uurimise menetlus on eriline pankrotimenetluse vorm, mis käivitatakse varatute juriidiliste isikute puhul. Kui pankrotimenetlus on algatatud avaliku uurimisena, võtab riik ehk maksejõuetuse teenistus kohustuse katta menetluskulud (sh pankrotihalduri tasu), kuna võlgnikul endal vahendid puuduvad. Pankrotihaldurile võib menetluse käigus määrata esialgse tasu. Kui menetlus on avaliku uurimisena, siis on vahendite puudumise korral riigipoolseks toetajaks maksejõuetuse teenistus, kes annab oma arvamuse esialgse tasu määramise kohta ja vastutab tasu maksmise eest.

Kui menetlus on algatatud avaliku uurimisena ja võlgnikul puuduvad vahendid, tuleb haldurile määratud esialgne tasu maksta maksejõuetuse teenistuse vahenditest, nagu ka muud menetluskulud. Teenistus võib hiljem need kulud tagasi saada juhul, kui menetluse käigus pankrotivara tekib (nt tagasivõitmiste kaudu).

Avaliku uurimise korral saab pankrotihaldurile määrata esialgse tasu isegi siis, kui võlgnikul puuduvad vahendid, sest kulude katmine toimub riiklikust maksejõuetuse teenistuse eelarvest.

Maksejõuetuse teenistuse eelarvest halduri esialgse tasu väljamakse tegemise aluseks on jõustunud kohtumäärus. Jõustunud kohtumäärus, millega kohus määrab haldurile esialgse tasu, on täitmiseks kohustuslik (PankrS § 65 lg 3 ja § 3 lg 2, TsMS § 478 lg 3 ja § 466 lg 3).

Lisan selgituse pankrotihalduri tasumäärade kehtestamise kohta. PankrS § 65 lg 10 annab volituse määrata ajutise halduri ja halduri tasude arvestamise korra ning kalkulatsiooninõuded, kuid mitte tasumäärasid. Seega ei anna § 65 lg 10 õigust pankrotihalduri tasumäärasid kehtestada. Selle sätte eesmärk on tagada halduritele selgus ja läbipaistvus kulude ning tasude nõudmisel, ilma laiendamata ministri volitusi tasumäärade kehtestamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ilona Pöld
nõunik

Ilona Pöld
Ilona.Pold@just.ee